

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President I. Benedik, Treasurer
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
816 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Na celo leto velja za Ameriko in Kanado	Za New York na celo leto	\$7.00
	Za pol leta	\$3.50
	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četr leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenčni nedelj in praznikov.

Dopisi bres podpis in osebnosti se ne pribrojujejo. Denar naj se blagovoli po Money Order. Pri spremembri kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejme bivališče naznani, da hitrej najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.

Telephone: CHelsea 3-3878

"ARMADA GLADNIH"

Poleti se je podalo v Washington veliko število ameriških veteranov, ki so skušali s svojo navzočnostjo vplivati na kongres, da bi jim vlada izplačala bonus.

Opravili seveda niso ničesar. Ker se niso hoteli z zlepja odstraniti, je poslala vlada proti njim vojaštvo, ki jih je pregnalo s plinskim bombami.

Onega dejanja ne bodo mogli veteranji predsedniku Hooverju nikdar odpustiti.

Žalostna usoda veteranske armade pa ni preplašila ljudi, da ne bi organizirali sličnih pohodov.

Te dni je dospela v zvezno glavno mesto prednja straža takozvane "armade lačnih".

V poljedelskih okrajih dežele se zbirajo vsled depresije prizadeti farmerji in pravijo, da bodo šli v Washington terjet svoje pravice. Tudi veteranji se baje pripravljajo na zopetni pohod.

Če imajo člani armade gladnih kak jasen cilj pred seboj, ni znano.

Ena njihovih glavnih zahtev je: — Zavarovanje proti nezaposlenosti.

Dvomljivo je, če bodo s taktikami, ki so slične grožnji, kaj dosegli.

Zdi se, da je skupina brezsrčnih agitatorjev, ki sledujejo sebične cilje, zlobnala skupaj elemente "armade gladnih", kar utegne imeti težke posledice za vse udeležence.

Ustava jamči državljanom pravico zbiranja in zboranja, in osebe, ki so prepričane, da je zavarovanje proti nezaposlenosti potrebno, imajo brez dvoma pravico apelirati na kongres, naj uveljavijo tozadenvno zakonodajo.

Vse nekaj drugega je pa, če se zbere mala armada iz vseh delov dežele ter se brez živil in denarnih sredstev poda v Washington in izrazi svoj namen, da namerava tam za nedoločen čas ostati.

Obstaja namreč nevarnost, da se zamorejo udeleženci takega gladovnega pohoda hraniti edinole s pomočjo beračenja ali plenjenja, kar ogroža varnost in zdrastvene razmere zveznega glavnega mesta in okolice.

Cetudi ne bodo oblasti nasilno nastopile proti njim, nikakor ne gre v tem slučaju za kako mirno demonstracijo.

Med udeleženci gladovnega pohoda je brez dvoma dosti siromakov, dosti je pa takih, ki izrabljajo pohod v svoje namene, ali so jih pa najeli politiki, ki hočejo ribariti v kahem.

Če navale ljudske minožine na glavno mesto ter skušajo izsiliti sprejem kake posebne postave, to nikakor ne odgovarja predstavniki-vladi.

Interese volilcev naj zastopajo edinole kongresniki, in zato naj bo narod pri volitvah previden, kakšne može voli za svoje zastopnike.

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO ZANESLJIVO IN TOČNO KAKOR VAM POKAŽE NA STOPNI SEZNAM

V JUGOSLAVIJO	V ITALIJU
Din 200	\$ 3.50
Din 300	\$ 5.00
Din 400	\$ 6.75
Din 500	\$ 8.25
Din 1000	\$16.25
Din 5000	\$75.00
	Lir 100 \$ 5.70
	Lir 200 \$11.20
	Lir 300 \$18.40
	Lir 400 \$21.75
	Lir 500 \$26.75
	Lir 1000 \$52.50

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodoči v dinarjih ali hrab Številjih 80 boljši pagaji.

REPLACILA V AMERIŠKIH DOLARIJAH

Za izplačilo \$ 5.00 morate poslati	\$ 5.70
" " 210.00 " "	\$10.80
" " 610.00 " "	\$15.90
" " 810.00 " "	\$21.00
" " 640.00 " "	\$21.10
" " 840.00 " "	\$21.20

Pravljeno, da je v stvari kraje izplačilo 7 dolarij.

Nova razmerja, navedena po CABLE LETTER na prispevko \$1.

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU

(FRANK SAKSER)

NEW YORK, N. Y.

STOLETNIKI IN DVESTOLETNIKI

NIKI

Pariška medicinska fakulteta je te dni slavila stotečno enega svojih največjih zdravnikov dr. Guémota. Starce, ki kaže komaj kakšnih 60 let, stanuje v starici hiši v Lilijski ulici in vsak dan prehodi po večkrat 52 stopnic, ki ga ločijo od stanovanja. Ko so ga vprašali, kako sni je ohranil tako dolgo življenje, je odgovoril, da je to povsem naravno. Živali, pravi, živijo najmanj petkrat toliko časa, nego traja njih rast. Mačka ima odrasle kosti v 18. mesecu in živi 8–10 let, pes dorase v 2. letu in živi 10 do 12 let, konj zrasce v 5 letu in živi 25 do 30 let, torej se razume samo po sebi, da bi moral človek, ki dorase z 20. letom, živeti najmanj 100 let. Kar so tiče njega, je dosegel takšno starost s tem, da je začel s 60. leti živeti kot starec. Je malo mesta in mnogo sočivja ter sadja. Kavo, čaj in vino piše zmerno, zvečer in zjutraj pa se stalno mašira in telovadi.

Ob prilikih te stotečnice priobčujejo pariški listi zanimive podatke o ljudeh, ki so učinkovali vseč. Teh očakov nikakor ni tako malo, kakor si običajno mislimo in mnogi so živeli še do sti več nego stotečne.

V boltonski cerkvi (angleška grlofija Yorkshire) je grobniča z ednim napisom: 1521–1690. V nej počivajo zadnji ostanki nekega ribiča Jenkinsa, ki je živel res 169 let. V 100. letu je posekal še vsakega v plavanju. Nekega dne so ga poklicani pred sodnikom kot priči za dogodek, ki se je bil zgodil 140 let prej, in je prišel v družbi svojih dveh sinov, ki sta bila oba že stotečnika.

Na Kornvelskem je umrl leta 1600. neki dreve po imenu Brown in na njegov nagrobnik so zapisali slednje: — Pod tem kamnom počiva Brown, ki je samo po zaslugu kreplkega piva živel 120 let. Bil je vsak dan pijan in sicer tako, da se mu sama Smrt ni upala bližu. Nekega dne je postal po nesreči trezen. Smrt ga je napadla in premagala tega pijanca brez primere.

Francoski kirurg LeCat zatrjuje, da je 1775 živel na Angleškem neki Gillow MacBrain, ki se je bil rodil — 200 let prej! Neki mančesterski zdravnik je pred petimi leti našel dokaze za nekega Norvežana da je štel takrat 149 let. Poviš se je bil poročil s 111. letom, s 132. letom se je obvdovel in se je potem pripravjal, da se poroči znova. Ali danes še živi, ni znano.

Madžar Peter Zortan je umrl leta 1724 v starosti 185 let, njegov starejši sin je živel 155 let. Rps Madenov je umrl leta 1892 v starosti 164 let — a ni umrl naravne smrti. Ostavil je vdovo, ki je štela takrat 120 let. V bližini Rige je umrl pred šestimi leti neki kmet v starosti 138 let. V trejeti se je bil poročil že po svetu 100. letu. Njegova hči je štela ob njegovem smrti 100 let.

Na Francoskem so imeli doslej dve ženski, ki sta prekoracili 100. leto. Leta 1875 je umrla neka gospodinja v starosti 140 let, na Lorenškem dvoru pa je umrla v 18. stoletju markiza de Balestra v starosti 117 let.

Na Francoskem so imeli doslej dve ženski, ki sta prekoracili 100. leto. Leta 1875 je umrla neka gospodinja v starosti 140 let, na Lorenškem dvoru pa je umrla v 18. stoletju markiza de Balestra v starosti 117 let.

Travis, Staten Island.

BLAZNIKOVE Pratike za leto 1933

Kdor jo hoče imeti, naj nam piše.

Cena 20c

s poštnino vred.

"Glas Naroda"

216 West 18th Street

New York, N. Y.

Iz Slovenije.

505 rudarjev toki za plačo.

Od časa do časa se pojavljajo vesti iz Trbovščine, Zagorja in drugih slovenskih rudarskih revirjev, da se odpravljajo zdaj ena, zdaj spet druga skupina rudarjev, ki so se vrnila izvazi in obvestila o dogodku sedajno orožniške stanice. Naslednje jutro se patrole vkorakale v Bič in uvelde strogo preiskavo.

Domačini, ki so po večini mirni in trezni ljudje, so takoj osmili paščič svojeglavih kmečkih fantov, ki so znani kalile nočnega miru. Orožniki so kmalu ugotovili, kdo vse je bil udeležen pri napadu. Četvero napadalec je bilo, a fantje so zaradi slabih veste želežali v doma. Orožniškim patrulum, ki so odšle takoj na zasedovanje, se je posrečilo, da so dva že arretirala in ju oddali v višnjegorske sodne zapore. A tudi ostalima dvema so patrolje že na sledu. Nepremišljeno divjaški napad vse prebivalstvo odločno obsoja in obžaluje. Nihče ne more pojmeti, kakšna naj bi bila korist, da bi izgubila življenje družinski oče in njegov spremljevalec, ki samu vosteni vršita svojo službeno dolžnost.

Narednik Matko Goste in kaplar France Ravljen sta znana kot najboljša orožnika, kar jih je imela kdaj postaja. Zaradi svoje koncičnosti sta vsepovod priljubljena, zato je tak razbojniški napad pač žalosten dokaz posurovelosti.

Deset dni se je spremenilo v pet mesecov. In Bog ve, koliko časa bi vse to trajalo, ko bi se ne bili delave odolčili, vložiti zopet vodstvo rudnika tožbo, da pridejo do svojih kravno zasluženih dinarjev. Edino sredstvo, ki im je ostalo!

Dne 17. novembra je posebna delavske deputacije vložila tožbo 505 rudarjev in rudniškega orodja, med njimi tudi tožbo Čvirkija, kateremu rudnik na račun plače od julija dalje dolguje 17.500 Din. Ali vse to ni bilo več?

Obenem treba omeniti še to, da dolguje tudi bratovska blagajna rudnika "Srbski Balkan" upokojencem in invalidom za pet mesecov nad 100.000 dinarjev.

Nočni napad na službujočega orožnika.

Št. Vid na Dolenskem je te dni doživel več gredih primerov fantovske podipljanosti. Komandir narednik Matko Goste je bil z orožniškim kapljarem Franecom Ravljenom na službenem obhodu. Preiskovala sta tavnino pri posetniku Severju v Zagorici, kjer je s poda izginilo perilo vredno nad 1000 Din. Že pod večer sta se obožniki nemudoma poiskala in jo res našla pri neki njeni prijateljici. Pri zasišanju je mladenka joka je izpovedala svojo žalostno usodo: Že nad leto dni je imela ljubezensko razberje z 20-letnim posetnikom sinom Jurijem iz sosednje vasi, ki ji je obljubil za konj. Njuna ljubezen ni ostala brez posledic in neizkušena deklacija je v noč med 3. in 4. oktobrom na domačem strančenem portala živega otroka, ki ga je pa v zmedenosti kar pustila tam. Še zjutraj se je zavedla svojega dejanja in jo našla otroka že mrtev. Ne da bi komu kaj povevala, da je otroka zakopal na domačem vrtu. Vsa stvar, pravi ona, bi se lahko pravčasno v redi izvršila, če je ne bi bil fant takoj, ko mu je razodela, da je v blagoslovjenem stanju, popolnoma zapustil. V svoji neizkušenosti, bolesti in tripljenju se niti ni zavedala težkih posledic, ki jih je povzročila s krvnim, zanemarjenim porodom.

Orožnika sta iz previdnosti takoj vrgla na tla in sta se le povlekli z nevarnega pota. Bila sta pa odločena, da še to nečakajo.

Bruselj, Belgija, 6. decembra. Pri provincialnih volitvah so zmagali socialisti in kandidati katoliške stranke. Radikalci in libralci so doživeli popoln poraz.

LIBERALCI IN RADIKALCI PORAŽENI V BELGIJI

KRATKA DNEVNA ZGODBA

A. GATTI:

MOJI AFRISKI DOŽIVLJAJI

V osrednji Afriki je gospodar, gozda močni gorila. Ne boji se ne džungle. Vhod v tropski gozd se bili več od tistih dni.

Zamislite si majhno jaso v sreču ogromnega Čibinskega gozda, viško v gorah Centralne Afrike. Na tisočih kvadratnih milj ni človeškega bitja; še Pigmejev, najbolj neustrašni sovražniki, kar jih življu na gorila, se ne upajo sem.

Stari orjak pride počasi iz svoje zavetišča, ki je prav tako prostorno in dobro zgrajeno kakor koča marsikakega zamore. Počasi gre preko jase tja dolj k studenemu vzdigne oči k nebu, kjer prvi solnčni žarki zlatijo višnjev afriško nebo.

Potem pa, ko se žareča krogla vzdigne nad zeleno obzorje, se iztrga iz samičev prsi divji krik — kakor da bi človek zatulil v smrtni nevarnosti. Stoeče na nogah, se tolje z ogromnimi človeškim podobnimi rukami po prsih, da odmeva opicij pozdrav solncu daleč po džungli.

Tak prizor lahko viditi vsako jutro ob solnčnem vzhodu. Zaradi navade so dali gorili pigmejevi ime "ngagi", ki znači "omega, ki zlomi in konča noč". Preprican sem da pigmeje globoko v svojih verujejo, da se solnce vzdigne šele na ngagijev klic.

De bi spoznal in proučil ngagijev življenje v njegovi domovini, še nepreiskanih džunglah Belgijškega Konga, sem najel manjše število neustrašenih pigmejev. — Ker je belgijska vlada prepovedala streljati velike opice, sem moral dobiti posebno dovoljenje, da smem ustreliti gorila v znanstvene svrhe.

Belgijski predstojnik tistega okrožja me je še prej opozoril: — "Ne pozabite, da imate pravico do ene same opice. Če bi jih ustrelili več, boste strogo kaznovani!"

"Tudi v primeru samoobrambe!" sem ga smeje vprasal, ker sem pa moral nekaj odgovoriti.

"Jasno," mi je odgovoril prijazni uradnik: "povedati vam pa še moram, da vas bom po zakonu, če bi se zgodilo kaj takega, takoj izgnali iz Belgijškega Konga, ne glede na to, da bi morali plačati najmanj 20,000 francov kazni. Če ne bi mogli svoje samoobrambo točno dokazati, vas čaka celo ječa."

"To mi bo pač zadoščalo!" sem mu dejal, ne da bi sluhil, kako mi bo še nekoč v resnici "zadoščalo".

ALISTE TRUDNI ZJU- TRAJKOVSTANETE?

Ako ste sedaj bl metali rabiti dobro, zanesljivo toniko, katera bi vam uresnila te do jedi in botje, preberi, s čimer bi vam leta 1938 ne kornetila. Znameniti advarnik-svetopisec je iznadaljil pustitev sestava dragočenih zdravil, katera pomagajo naravnim normalnim in naravnim stanjem, ki je vredno življenja. Ta predpis je NUGA-TONE, in se podjetje podaja v lekarinah. Enomeno zdravljene stane en dollar. Ako vas po učinku v toku 20 dni ne zadovolji, se vam vrati denar povrne.

(Adv.)

DRUŠTVA KI NAMERAVATE PRIREDITI VESELICE, ZABAVE OGLAŠUJTE

"GLAS NARODA" ne čita samo vaš članstvo, pač pa vse Slovenci v vaši okolici.

CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

(Nadaljevanje na 4. strani)

35 LOVCEV USMRČENIH V TREH DRŽAVAH

St. Paul, Minn., 6. decembra. — Tekom letošnje lovske sezone je bilo v državah Minnesota, Wisconsin in Michigan ustreljenih 35 lovec. Na lov se je podalo najmanj 150.000 moških in žensk, ki so ustrelili 75.000 živali.

"CONTE DI SAVOIA".

Dne 30. novembra je odpil iz Genove proti New Yorku parnik "Conte di Savoia", ki ima 48.500 ton ter je last Italian Line. To je gotovo prvi "sperry-stabiliziran" parnik na svetu. V New Yorku ga pričakan je 7. decembra. Medpotoma se bo ustanovil v Nici in Gibraltarju ter vzel nase potnike.

Parnik "Conte di Savoia" je v skorih vseh ozih sličen svojemu sorstniku, parniku "Rex".

Uradniki Italian Line so predpričani, da bo "Conte di Savoia" eden najbolj hitrih na svetu, obenem pa tudi najbolj mirno vozec. Oprenljiv je s štirimi skupinami ogromnih turbin, ki proizvajajo vsega skupaj 120.000 konjskih sil, ter vozi z naglico 27 vozil na uro. Kakor "Rex", bo premier pot med New Yorkom in Gibraltarjem petih dneh, dočim bo potreboval do Rivijere šest, do Italije pa šest in pol dne.

Nekaj dni je minilo od mojega prvega srečanja z gorilo. Vse izdružni sem iskal po gedzu opicijo toliko, da te hoče požreti.

Že več ur smo se prervili naprej, ko mi je nenadoma kri zastala v žilah, z napetimi mišicami sem boljši.

Nekaj korakov pred menjom je nečloveški krik pretrgal ozračje.

Bilo je divje in nepopisno rjojenje, kakor da bi človek zatulil v smrtni nevarnosti.

Stoeče na nogah, se tolje z ogromnimi človeškim podobnimi rukami po prsih, da odmeva opicij pozdrav solncu daleč po džungli.

Tak prizor lahko viditi vsako jutro ob solnčnem vzhodu. Zaradi navade so dali gorili pigmejevi ime "ngagi", ki znači "omega, ki zlomi in konča noč". Preprican sem da pigmeje globoko v svojih verujejo, da se solnce vzdigne šele na ngagijev klic.

De bi spoznal in proučil ngagijev življenje v njegovi domovini, še nepreiskanih džunglah Belgijškega Konga, sem najel manjše število neustrašenih pigmejev. — Ker je belgijska vlada prepovedala streljati velike opice, sem moral dobiti posebno dovoljenje, da smem ustreliti gorila v znanstvene svrhe.

Belgijski predstojnik tistega okrožja me je še prej opozoril: — "Ne pozabite, da imate pravico do ene same opice. Če bi jih ustrelili več, boste strogo kaznovani!"

"Tudi v primeru samoobrambe!" sem ga smeje vprasal, ker sem pa moral nekaj odgovoriti.

"Jasno," mi je odgovoril prijazni uradnik: "povedati vam pa še moram, da vas bom po zakonu,

če bi se zgodilo kaj takega, takoj izgnali iz Belgijškega Konga, ne glede na to, da bi morali plačati najmanj 20,000 francov kazni. Če ne bi mogli svoje samoobrambo točno dokazati, vas čaka celo ječa."

"To mi bo pač zadoščalo!" sem mu dejal, ne da bi sluhil, kako mi bo še nekoč v resnici "zadoščalo".

Nekaj najbrže nič, ker sem mogel po pravu spoznati, da se opice oddaljujejo. Tekle so po pobočju taki bližini, da sem jih skorje viden, kako nas obkrožajo. Noben tisti ni izdal skrivališča velikih opic, najbrže ni bilo na daleč okoli živega bitja: vse je bilo izgnilo pred kraljem džungle. Močan in kjer delu mi je planil v nosnice in grlo, potem pa je nastala še večja tišina.

Čez čas je počila veječa na moji lev. Gledal sem okoli, niti ni kaza, da bi se kaj premikalo, potem je počila druga veječa pred menom, tečeta na desni in nato zdaj tu leži tam. Vrhovi bližnjih grmov so prav rahlo trepetali.

Začul sem sumenje suhega lisija in neprestano pokanje suhih vej. Kaj se bo zgodilo?

Pogledal sem v smer, ki mi jo je pokazal Kaščula. Manj ko stoji na desni sem zagledal majhno jaso, ki jo je delil od gozda jarek. Tam sem opazil sliko, o kateri sem bil že tako dolgo sanjal.

Velika samica se je zadovoljno sončila, med tem je mladič kakih tretih let skakal okoli matere in posenjal vsakovrstne neumnosti, dokler se ni stara naveličala in mu dala krepke brec, ki ga je nekajkrat prevrnila v zraku.

Nedaleč stran sta bili še dve samici, ki imata vrgenome samec, pokrit z dolgo črno dlako, ki pa je imela po sredini hrbita sive lisje.

Bili so mirni; s kar človeško namislili, da so uživali bambusove sadove in neke vrste divje črešnje. Druga samica je pa pod bližnjim drevesom našla vzdruženo kopala jamo.

Tretji samec in samica, sta se drug poleg drugega naslanjala na drevo in očitno dremala, zakaj glavi sta jima viseli na prsi.

Zadnji izmed skupine, na pol odrasel mladič, se je držal za dve ovijalki in se s slovenskim obrazom starega matematika neprestano zibel.

Toda kateri izmed njih je bil Močni Ngagi? Kaščula mi je rek, naj počakam. Kmalu nato sem zagledal ogromno postavo, ki se je z nasprotno strani valila proti jasi in je s čudovito gibljnostjo hodila po vseh štirih. Stari gorila se je hibljal kot gospodar, ki pregleduje svojo posest, če je v redu.

"Kaaaaah!" se je ta hip oglasil leopardov napadnilen pih za mojim hrbitom. Prestraten sem se obrnil in opazil Kaščulo, ki je sijajno posnemal leoparda. Pigmeji imajo namreč navada, da na ta način presestijo gorile.

Glas je res v trenutku izpremenil sliko na jasi. Z brzino, ki se ji nisem mogel nenečuditi so splezali mladiči in pet samic na vrhove dreves, med tem ko se je polodrasli mladiči mučil po ovijalkah, da bi jih doš.

Tudi stara gospa, ki je pravkar krepko spala, si je poiskala udoben prostor na vrhu koščatega drevesa.

Trieje samci pa so skočili pokone, zibaje se na kratkih nogah. Roke so jim visele skora do tal in vseč so divje obražali glave.

Kaščula je izgubil vse glavarsko dostojanstvo: kakor sitenj pobič me je priganjal, na ubijem Močni Ngagi. Ko je obupal zaradi moje odklonitve, ki se mu je zdelela nerazumljiva, je spet pihnil kačor leopard.

Zdaj sem še lahko opazil in občudoval "kratja goril". Ko se je vzvratnil, je za dobro glavo preseg druga dva — zdelo se mi je,

ta domneva je malo verjetna, — je odgovoril stari sodni eksekutor kar tja v en dan, kakor da ga vprašanje sploh ne zanimal.

Sicer pa, — je nadaljeval Perpignan,

— od takrat vojvede de Champdoce nisem več videl.

Pač ste pa videli monsieur Catena.

Da, trikrat.

In vam ni dal nobene nove informacije?

Ali vam ni povedal, v katero najdejšnico so oddali otroka?

Seveda mi je povedal in opozoril me

je na zanimivo podrobnost, na katero bi bil

sicer pozabil. Vojvede de Champdoce mi je

doslovno dejal, da lahko svojega nezakonskega sina po brazgotinah zanesljivo spozna.

Pri teh besedah se je stari sodni eksekutor naenkrat vzrvanal in na obrazu se mu je poznalo silno razburjenje, ki ga je pa prikrival, kolikor se je pač dalo.

Bogme, žal mi je, da sem vas po nepotrebnem nadlegoval.

— je dejal — Moj šef je mislil, da lovita isto divjad. Motil se je...

Prepuščamo vam svobodno polje.

In odšel je tako naglo, da Perpignan ni imel kaj odgovoriti.

Hitel je po ozki ulici des Recoulettes, murmurajoč sam pri sebi:

— Glej no torej ima brazgotine, a ta izdajalec Catena mi jih je zamolčal.

VAMPIRJI VELEMESTA

Spisal EMILE GABORIAU

43

Ta domneva je malo verjetna, — je odgovoril stari sodni eksekutor kar tja v en dan, kakor da ga vprašanje sploh ne zanimal.

Sicer pa, — je nadaljeval Perpignan, — od takrat vojvede de Champdoce nisem več videl.

Pač ste pa videli monsieur Catena.

Da, trikrat.

In vam ni dal nobene nove informacije?

Ali vam ni povedal, v katero najdejšnico so oddali otroka?

Seveda mi je povedal in opozoril me

je na zanimivo podrobnost, na katero bi bil

sicer pozabil. Vojvede de Champdoce mi je

doslovno dejal, da lahko svojega nezakonskega sina po brazgotinah zanesljivo spozna.

Pri teh besedah se je stari sodni eksekutor naenkrat vzrvanal in na obrazu se mu je poznalo silno razburjenje, ki ga je pa prikrival, kolikor se je pač dalo.

Bogme, žal mi je, da sem vas po nepotrebnem nadlegoval.

— je dejal — Moj šef je mislil, da lovita isto divjad. Motil se je...

Prepuščamo vam svobodno polje.

In odšel je tako naglo, da Perpignan ni imel kaj odgovoriti.

Andre ni poznal monsieur Gandelu tokrat da bi razumel, od kod veter piha.

Človek se mora utrditi, preden se lahko zaneset samo nase, — je odgovoril.

To je res, — je pritrdil Gandelu z globokim glasom, ki je pričal, koliko trpi: — vi niste nikoli poznali roditeljev. Zato tudi in znamenite, kaj je oče, dober oče... Vi bi imeli svojega očeta radi.

Obmolnik je in ker Andre ni odgovoril, je naenkrat vprašal:

— Ali poznate mojega sina?

Glas in nenadno vprašanje monsieur sta priporočila, da se je Andre posvetilo v glavi. Pred seboj ima očeta, ki primerja svojega sina z mladim možem, cigar inteligenco in delavnost visoko cenji.

Dolečela me je čast

VSAKDJANJI KRUH

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

Za Glas Naroda priredil I. H.

74

(Nadaljevanje.)

Previdno in počasi odpira gospodična Kašča vrata, Berta skoro pade čez prag.

— Kje sta bili? — Berta jo pogleda in gospodinja stopi, dva koraka nazaj. Zakaj jo tako gleda? Svetlka v roki se ji trese. Najrajši bi vzrojila toda se ne upa.

— Kje ste bili?

Berta molči.

Pogledata se; obe nemirni in boječi.

Berta zapre vrata in gre naravnost v kuhinjo, kjer je bila še ne pomita posoda ter jo prične pomivati. Za njeno vprašanje se ni zmenila. V glavi ji šumi. Naj reče, kar hoče, samo da bi že šla v svojo sobo, da bi se mogla z enim požirkom pokrepčati. Tako potrebna je bila. Samo eno kapljico!

Obraz gospodične Kašča se zateza. Odprla je že usta, pa jih zopet zaprla. Ako ne bi bila sama, bi ji pošteno povedala in jo samo jeno pogleduje.

Berta ima sicer ponižno sklonjeno glavo, toda kdo more služkinjam zaupati. Gospodična Kašča gre proti vratom. Berta jo pogleda in se nasmeje. Vendar že enkrat gre! Gospodična Kašča pa zapazi njen pogled in nasmeh. Nekaj namerava; sedaj ne sme biti sama.

— Pridite sem, — ji pravi in skuša zatajiti svojo razburjenost. — Pripravila vam bom perilo, ki ga boste jutri prali.

Gospodična Kašča je vedno pripravila perilo, toda tako, kot danes ne. Pri vsakem kosu jo je poučevala, kako mora prati. Berti se tršejo roke; večkrat ji kak kos pade iz rok. Gospodinja je ne prestano gleda in Berta postane nervozna. Njenega pogleda ne more več prenašati. Da bi saj hitro končala in šla! Samo da bi mogla zopet v kuhinjo, da bi posegla v svojo skrivno shrambo in bi pila!

Stara samica pa je ne izpusti iz oči. Iz sobe gre za njo v kuhinjo in iz kuhinje zopet v sobo. Nikdar se ne more izogniti njenemu pogledu. Ko pirčne Berta pogrinjati mizo za večerjo, ji pravi gospodična Kašča, da še ni lačna in ji mora še držati štreno pa-vole, da jo zvije.

Berta si bolj in bolj poželi sladega požirka in tare jo jeza. Toda gospodični se prav nje ne mudi. Devet je ur, ko je zvita pa-vola.

— Tako, zdaj pa mi prinesite čaj.

Berta se opoteka proti kuhinji. Oprijemlje se stene, toda poželjenje ji da moč. Naglo izvleče steklenico izza zaboja. Odmaši in nastavi steklenico na ustnice.

Nekaj čudnega jo prisilli, da postane. Ni videla, toda čutila je, da je njen počival pogled; ni slišala, in vendar je bil nekdo po-leg nje. Prestrašena se ozre.

Tu stoji gospodična Kašča dolga in tenka, v črni obleki in jo gleda.

Bertina kolena se šibijo, roka, kateri je držala steklenico, ji omahne.

— Kaj pa pijete?

— Jaz — jaz —? — Več Berta ni mogla reči. Bila je prestrašena, okamenela.

Ota strašna črna žena! Te njene strašne oči!

Vedno večja postaja ta črna postava; stegne se do stropa. Berta se trese in se ne brani, ko ji vzame steklenico iz roke.

Gospodična Kašča podhuda.

— Kaj, žganje? Vi pijete žganje?

Berta stoji kot zločinka. Omahne na stol, z rokami si zakrije obraz in prične se tresti po eelem telesu.

Gospodična Kašča jo gleda s svojimi črnnimi očmi. Kaj bo rekla? Potečejo minute in Berta ne reče besede. Samo trese se vedno bolj.

— Kaj, ali se ne sramujete v moji hiši piti žganje? V pošteni hiši! In pri vaši mladosti! Ali nimate nikakega spoštovanja do same sebe? Ali se nje ne brigate za svojo gospodinjo in za svojo bodočnost? Ali ne veste, da v žganju tiči vrag? Zaradi tega tedaj slabha izpričevala! In vedno preminjati službe! Ali že dolgo pijete? Pijete menda mnogo?

Berta molči.

— Pijanka! Prava pijanka! Pfui! Ali hočete hoditi po poti, po kateri hodi takoj deklet iz nizkega stanu!! Plijani moski, pijane ženske! Pijača je začetek vseh grehov in vodi v zločinstvo. Oh!

— Kje dobite denar za žganje? S svojo plačo boste težko kupovali žganje. — Velik sum se poloti gospodične Kaščice. — Da je človek tako zaupljiv! Zdaj vem, da se nisem varala, ker sem že marsikaj pogrešila. Ali je to zahvala za to, da sem vas vzela v službo navzakle slabim izpričevalom? Samo na priporočilo gospe Režekove! Le naj mi se enkrat pride! In naj mi naprati na vrat služkino, ki piše žganje! Vi morate iti v poboljševalnico; tam vas bodo ozdravili to strasti.

Berta globoko vdihne.

Gospodična Kašča v velikim zadoščenjem sliši njen vdih — ali so njene besede že tako uplivale? Ali se Berta že kesa?

— Govorila bom z duhovnikom in ravnateljem reševalne družbe. Tako mladi ste še.

Berta zopet vdihne.

— Vas je še vedno mogoče pripeljati na pravo pot. Žganje, žganje, pfui! — Steklenico drži proti svetlobi in maje z glavo. Še enkrat podhuda in gre v sobo. Steklenico vzame s seboj.

Berta sedi in nima moči, da bi vstala. Berta nicensar ni slišala, kar je govorila gospodična Kašča. Njene prsi je stiskal krč. Vse je bolelo in peklo. Kako bo mogla zdržati? Roke spusti ob bočnih in se obupno ozira.

Bila je sama. Svetlka je medlo razsvetljivala kuhinjo. Voda v kotličku je vrela, da je pokrov padel na tla. Prestrašena se Berta zadrmi. O, voda vre; gospodična hoče še piti čaj. — Piti! — Piti! — Jezik ji silski zobe in počljivo oblisne ustnice.

O, steklenica — gleda okrog sebe — kje je? Izginila je. Gospodinja jo je odnesla. Divje bije Berta z rokami okoli sebe: — Moj "sladki"!

Voda vre in prekipeva. Berta vstane, vgasne plamen petrolejske peči in strese v vodo čaj kot vedno; toda ne zaveda se nicensar; dela vse kot stroj.

Piti, piti; samo okusiti eno kapljico! Grlo ji je suho, skrčilo se ji je. — Oh! — vdihne. Veliča je bila njena žeja.

Nalije čaj in posodo postavi na krožnik. Roke se ji tresejo, da posoda drži sem in tja po krožniku. Ves život se ji trese. Hotelja je psebno spremoči pristeti na mizo, toda komaj še zdrži in krožnik ji skoro pade na mizo.

Bertine oči se ozirajo okrog. Piti, piti — kje je steklenica? Na mizi je ni, na omari ne. Pa glej, na polici ravno nad glavo gospodične Kaščice. Že pri pogledu na njo ji odleže. Še ima upanja na rešitev. Sedaj pa naglo en požirek, drugače bo padla.

S hripcivim glasom reče:

— Ali snem — moja steklenica?

Gospodinja jo hladno pogleda s črnnimi očmi.

— Moram — en požirek — bolna sem!

Gospodična Kašča jo še vedno hladno gleda.

— Samo en požirek — o, moja prsa, moj želodec, moje telo! — Stokajoč se izvija Berta.

— Denite si tople obkladke! — Na videz mirno si natoči gospodična Kašča čaj, toda tudi njene roke se tresejo. Kaj, ko bi do-bila napad! Tako čudno se obnaša!

— Tukaj imate in pijte! — in postavi pred njo skodelico čaja. — Pijte kolikor vroče mogoče in vam bo zopet dobro.

— Ne, ne! — Za zanicevanjem ddrine Berta čaj. — Moja steklenica! Samo en požirek!

— Žganje — ??

(Dalje prihodnjič.)

MOJI AFRIŠKI DOŽIVLJAJI

(Nadaljevanje s 3. strani.)

da je dva metra visok in tehta več dokler se ni opičja družina razdroiko dvesto kil.

Mišičasto telo je bilo pokrito z ves čas odganjal prvo skupino da-nenavadno dolgo črno dlako, le po leč od nas, v kateri je bil tudi ne-trebušu v hrbtni so se lesketale varni Moami.

Ko sem bil že dovolj upheban in izmučen zaradi hitrega zasedovala-drugo se je bil po prsih, da je od-mevalo kakor pri velikem bobnu.

Še enkrat je ponovil Kaščula leopardov pil. Moami Ngagi mu je divje odgovoril in kmalu za njim vsa topla.

Nedanoma so mi udarili na ulo trije grozni glasovi in iz grmovja je stopil nevarni ngagi v spremstvu dveh visokih postav. Z eno roko se je divje bil po prsih, drugo na dvoje kakor užigalico.

Ko je ohladil prvo jezo in drevesu, je stopil naprej in spet divje zarjovel. Menda je nekaj ukazal, zákaj kakor bi mignil, so poskakali samice in mladiča z dreves in se skrili v goščavo.

Tako, ko so izginili, je Moami je spet prijele jezo. Pograbil je zlomljeno deblo in ga razlomil na naščke.

Nato se je spustil na roke in do-stojanstveno odkorakal, kakor da hotel reči: — Tu sem, le poizkusite motiti mojo družino!

Tako močan se mi je zdel in tako pogumen, da se vzlje vztrajnim Kaščulovim opominom nisem mogel odločiti, da bi ga ustrelil. — Zdelo se mi je poniževalno, da bi ga ubil in zasede.

Vendar sem se takoj odločil, da ga moram dobiti za muzej.

A zakaj je Kaščula tako sovražil tega gorila, da mu ni dal miru niti potem ko nisem hotel streljati. Pred nekaj leti je bil še oddelek Kaščulovih podanikov med njimi tudi njegov sin v gozd, pri jih Moami nedanoma napadel. Kaščulova sin je v njegovega tovariša je objel z obema rokama ter ju zmečkal in raztrgal na kose, drugini se je posrečilo uititi. Kaščula je ranil opico s kopjem; pozneje sem se lahko prepričal o tem.

Naslednje jutro smo bili okoli dve uri čredi tik za petami. Nato so se opice ustavile in nas v polkrugu obkolile. Vse so tolke po prsih in grozno tulile.

Razdelili smo se na tri skupine. Kaščul drugi sin in nekaj pigmejev je šlo na prvo stran, ostali pigmeje na drugo. Kaščula in jaz jo pa mahnila proti živalim. Kričali smo, kolikor smo le mogli, in tudi več strelov sem sprožil v zrak.

Dobro sem se spomnil še nečesa drugega. Zagledal sem okrognačnega načelnika, keko mi pripoveduje c. 20.000 frankih, o ječi, o izgonu iz kolonije in tako dalje, in v učenih mi je zazvezel moj glas: "To mi bo zdaleč do zgodila!" Kako neumen se mi je zdel ta odgovor v tem trenutku.

Toda dal sem besedo in držati jo moram brez ječe in kazni!

Tedaj sem se spomnil še nečesa drugega. Zagledal sem okrognačnega načelnika, keko mi pripoveduje c. 20.000 frankih, o ječi, o izgonu iz kolonije in tako dalje, in v učenih mi je zazvezel moj glas: "To mi bo zdaleč do zgodila!" Kako neumen se mi je zdel ta odgovor v tem trenutku.

Nato dal sem besedo in držati jo moram brez ječe in kazni!

Muho puške sem vzdignil s srca na dvignjeno roko gorile. Dobro sem računal Tuleč od bolečine se je obrnila in zdrljala v goščavo, kakor da bi jo sam vrag podil.

Druga samica me je še nekaj časa gledala, a ko sem dvakrat ustrelil v zrak, ji je to zadoščalo, da je ubrala za družico.

Izmucen od naporov in razburje-nja sem sedel v travo poleg mrtvega Moamija.

Kaščula je zmagovalno šel k opici, poiskal stare rano, ki jo je bil zasekal njegov nesrečni sin, in se ostavil na truplu.

"Maščevanje je izvršeno!" je zaklicil mali glavar v glasom največjega zmagovalca. "Moami Ngagi je mrtvev!"

NESREČA MLADE LETALKE

Kairo, Egipt, 6. decembra. —

Sestnajstletna italijanska letalca Angelina Gabi, ki je hotela poleteti iz Italije v Indijo, je zašla v gosto meglo in izgubila kontrolo. Letalo je padlo na tla. Izpod razvalin so potegnili truplo mrtvega.

SREDIŠČE SVETA

Znameniti ameriški astronom dr. Harlow Shapley je z dolgoletnim naporom izmeril naše svetovno-

je in je prišel do zaključka, da je naš ožji svet, naše osončje z zemljijo, preeje daleč od središča tega svetovja, namreč celih 52.000 svetlobnih let. To se pravi: svetlobni žarek po vrtel nad glavo.

Njegov skoro človeški obraz je bil zveričen v čudovito spako, divje oči so se svetile kot dva gorčiča ogljika in v odprom govorju se le-sketali dolgi, rumeni čekani.

Vse to je trajalo kvečemu sekundo — čas je že bil, da pomerim na sprožin.

Toda namestu da bi zver padla, je še močnejše zatulila in se vrgla naravnost name. Bil sem komaj se dem korakov od nje in mislim, da nisem še nikoli v svojem življenju tako hitro napolnil puške, kakor takrat. Drugi strel — zdaj se je velikar ustavljal padel po tleh, v tem je pa še zrušil drevesee, ki me je pošten oblagalo.

Kralj je mirtve. "Naj živi kraljica!" sem si mislil. A prezgoradol. Že je prišla, na žalost, ne ena v tem primeru, ampak dve. Srditi, v skrbih za samega, ki je bil padel mrtev po tleh, sta se približali trupu, za trenutek sta se ustavili, divje zarjoveli in pogledali mene, kakor bi dobro vedeli, da sem samo jaz krv smrti njihovega zaščitnika.

Kakor hitro sem le mogel, sem porinil nov naboj v puško.